

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคธ

สอบ วันที่

๒๕๖

ภาค ๑ หน้า ๑๐๐-๑๐๑

๑. พระศาสดาทรงเหยียดพระหัตถ์ ตรัสว่า “เธอทั้งหลาย จงเป็นภิกษุมาเถิด” ฯ ทันทันนั้นเอง ผมและหมวดของชฎิลเหล่านั้นได้อันตรธานไปแล้ว ฯ บริหาร ๘ ได้สวมกายแล้วเที่ยว ฯ มีคำถามสอดเข้ามาว่า “เพราะเหตุไร ? สรทดาบสจึงไม่ได้บรรลุพระอรหัต” ฯ แก้วว่า “เพราะความเป็นผู้มีจิตฟุ้งซ่าน” ฯ ได้ยินว่า จำเดิมแต่กาลที่สรทดาบสนั้น เริ่มฟังธรรมเทศนาของพระอัครสาวกผู้หนึ่งบนอาสนะที่ ๒ แห่งพระพุทธรูปเจ้าทั้งหลาย ตั้งอยู่ในสาวกบารมีญาณแสดงธรรมอยู่ เกิดความคิดขึ้นว่า “โอหนอ! แม่เราพึงได้รับบารมีที่พระสาวกรูปนี้ได้รับในศาสนาของพระพุทธรูปเจ้าผู้จะบังเกิดในอนาคต” ฯ ด้วยปริวิตกนั้น สรทดาบสนั้นจึงไม่ได้อาจเพื่อทำการแทงตลอดมรรคผลได้ ฯ ก็ทำนยีนถวายบังคมพระตถาคตเจ้าแล้ว ในที่เฉพาะพระพักตร์ กราบทูลว่า “พระเจ้าข้า ภิกษุที่หนึ่งบนอาสนะในลำดับแห่งพระองค์ มีชื่อว่าเป็นใคร ? ในศาสนาของพระองค์” ฯ พระศาสดาตรัสว่า “ภิกษุผู้ยังธรรมจักรอันเราให้ขึ้นไปแล้วให้ขึ้นไปตามบรรลุที่สุดแห่งสาวกบารมีญาณ แง่ตลอดปัญญา ๑๖ อย่าง ตั้งอยู่, ผู้ซึ่งชื่อว่าเป็นอัครสาวกในศาสนาของเรา” ฯ ท่านได้ทำความปรารถนาว่า “พระเจ้าข้า ด้วยผลแห่งสักการะที่ข้าพระองค์กั้นฉัตรดอกไม้ ทำแล้วตลอด ๗ วัน ข้าพระองค์มิได้ปรารถนาความเป็นท้าวสักกะหรือความเป็นพรหมอย่างอื่น, แต่ขอข้าพระองค์ พึงเป็นพระอัครสาวกของพระพุทธรูปพระองค์หนึ่งในอนาคต เหมือนพระนิสสเถระองค์นี้” ฯ พระศาสดา ทรงส่งพระอนาคตังสญาณไปพิจารณาว่า “ความปรารถนาของบุรุษผู้นี้ จักสำเร็จหรือหนอแล?” ได้ทรงเห็นว่าผ่าน ๑ อสงไขยยิ่งด้วยแสนกัลป์ไปแล้ว จะสำเร็จ, ครั้นทรงเห็นแล้วจึงตรัสกะสรทดาบสว่า “ความปรารถนาของท่านนี้จักไม่เปล่าประโยชน์, ก็ในอนาคต ล่วงไป ๑ อสงไขยยิ่งด้วยแสนกัลป์ พระพุทธรูปพระนามว่าโคดม จักเสด็จอุบัติขึ้นในโลก, พระมารดา ของพระองค์จักมีพระนามว่ามหาเมธา, พระบิดา ของพระองค์จักมีพระนามว่าสุทโธทรมหาราช, พระโอรส จักมีพระนามว่าราหุล, พระผู้อุปัชฌาย์ จักมีนามว่าอานนท์, พระสาวกที่ ๒ จักมีนามว่าเมคคัลลภะ, ส่วนตัวท่านจักเป็นพระอัครสาวกของพระองค์ นามว่าธรรมเสนาบดีสารีบุตร ฯ ครั้นทรงพยากรณ์ดาดบสอย่างนั้นแล้ว ตรัสธรรมกถา มีภิกษุสงฆ์ แวดล้อมเฝ้าไปแล้ว ฯ

๑ สตุธา เอถ ภิกขุโวลิตี หตถํ ปสาเรลลิตี ฯ เตลล์ ตาวเทว เกสมสฺสฺสูนิ อนฺตรธายีสฺสู ฯ
อฏฺฐุ ปริกฺขารธา กาเย ปฏิมุกกา ว อเหตุํ ฯ สรททาปโส กสฺมา อรหตฺตํ น ปตฺโตติ ฯ
วิกฺขิตฺตจิตฺตตฺตธา ฯ ตสฺส กิร พุทฺธานํ พุติยาสนเน นิสิตฺตวา สวากปารมีญฺาณ ฐตฺวา ฌมฺม
เทสยโต อคฺคสวากสฺส ฌมฺมเทสนํ โสตุํ อารทฺทกาลโต ปฏฺฐาย อโห วทาหํปี อนาคเต
อุปฺปชฺชนกสฺส พุทฺธสฺส สาสเน อิมินา สวากเนน ปฏฺฐิตํ ชฺรํ ลภายยนฺติ จิตฺตํ อุปฺปาเทลลิตี ฯ
โส เตน ปรีวิตกฺเกน มคฺคผลปฏฺฐิเวธํ กาทฺถํ นาสกฺขี ฯ ตถาคตํ ปน วนฺทิตฺวา สมฺมุข ฐตฺวา
อาห ภนฺเต ตุมฺหากํ อนนฺตราสเน นิสินฺโน ภิกฺขุ ตุมฺหากํ สาสเน โภ นาม โหตีติ ฯ มยา
ปวตฺติตํ ฌมฺมจกํ อนฺุปวตฺเตนฺโต สวากปารมีญฺาณสฺส โภปฏิปตฺโต โสฬส ปญฺญา ปฏิวิชฺฌิตฺวา
ฐิตฺวา มยฺหํ สาสเน อคฺคสวากโก นาม เอโสติ ฯ ภนฺเต ยวายํ มยา สตฺตทาหํ ปุปฺพจฺจตฺตํ
ธารเณเตน สกฺกาโร กโต อหํ อิมสฺส ฝเลเน อญฺญํ สกฺกตฺตํ วา พุรฺหมตฺตํ วา น ปตฺถेमि
อนาคเต ปน อยํ นิสฺภตฺเตโร วีย เอกสฺส พุทฺธสฺส อคฺคสวากโก ภเวยฺยนฺติ ปตฺถณํ อกาลี ฯ
สตุธา สมฺมิชฺฌิตฺตติ นุ โข อิมสฺส ปุริสสฺส ปตฺถนาติ อนาคตํสญฺาณํ เปเสตฺวา โอลเณนฺโต
กปฺปสฺตสฺสสฺสาคิกํ เอกํ อสงฺเขยฺยํ อติกฺกมิตฺวา สมฺมิชฺฌนภาวํ อทฺทสฺ ทิสฺวา สรททาปสฺ อห
น เต อยํ ปตฺถนา โมฆา ภวิสฺสติ อนาคเต ปน กปฺปสฺตสฺสสฺสาคิกํ เอกํ อสงฺเขยฺยํ อติกฺกมิตฺวา
โคตโม นาม พุทฺโธ โลเก อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส มาตา มหามายาเทวี นาม ภวิสฺสติ ปิตา
สุทฺโธทโน นาม มหาราชา ปุตฺโต ราหุโล นาม อุปฺปฏฺฐาโก อานนฺโห นาม พุติยสวากโก
โมคฺคัลลาโน นาม ตฺวํ ปนสฺส อคฺคสวากโก ฌมฺมเสนาปติ สารีปฺตฺโต นาม ภวิสฺสตีติ ฯ เอวํ
ตปสฺ พุยากริตฺวา ฌมฺมกถํ กเถตฺวา ภิกฺขุสงฺฆปรีวฺโต อากาสํ ปกฺขนฺหิ ฯ

๑. พระศาสดา**ทรงเหยียด**พระหัตถ์ ตรัสว่า “เธอทั้งหลาย จงเป็นภิกษุมาเถิด” ๑ ทันทันนั้นเอง ผมและหนวดของชฎิลเหล่านั้นได้อันตรธานไปแล้ว ๑ บริหาร ๘ ได้**สวมกายแล้ว**เทียว ๑ มีคำถามสอดเข้ามาว่า “เพราะเหตุไร ? สรทตบสจึงไม่ได้บรรลุพระอรหัต” ๑ แก้วว่า “**เพราะความเป็นผู้มีจิตฟุ้งซ่าน**” ๑

๑ สตุถา เอถ ภิกฺขโวติ หตฺถํ **ปสาเรสิ** ๑ เตลํ ดาวเทว เกสมสฺสุณิ อนฺตรชายีสฺสุ ๑ อฏฺฐุ ปริกฺขารา กาเย **ปฏิมุกฺกา** ว อเหตุํ ๑ สรทตบสโ ส กสมมา อรหตฺตํ น ปตฺโตติ ๑ **วิกฺขิตฺตจิตฺตตฺตตา** ๑

ได้ยัเห็นว่า จำเดิมแต่กาลที่สรทตบสนั้น เริ่มฟังธรรมเทศนาของพระอัครสาวกผู้หนึ่งบนอาสนะที่ ๒ แห่งพระพุทธรเจ้าทั้งหลาย ตั้งอยู่ในสาวกบารมีญาณ**แสดงธรรมอยู่** เกิดความคิดขึ้นว่า “โอหนอ! แม้เราพึงได้รับฐานะที่พระสาวกรูปนี้ได้รับในศาสนาของพระพุทธรเจ้า **ผู้จะบังเกิด**ในอนาคต” ๑

ตสฺส กิร พุทฺธานํ หุตฺติยาสนเณ นิสีทิตฺวา สาวกปารมีญาเณ ฐุตฺวา ฌมมํ **เทสยโต** อคฺคสาวกสฺส ฌมมเทสนํ โสตุ อารทฺทกาลโต ปฏฺฐาย อโห วตาทิปี อนาคเต **อุปฺปชฺชนกสฺส** พุทฺธสฺส สาสนเณ อิมินา สาวเกน ปฏฺิลทฺธํ ฐุํ ลภายนฺติ จิตฺตํ อุปฺปาเทสิ ๑

ด้วยปริวิตกนั้น สรทดาบสนั้นจึงไม่ได้้อาจเพื่อทำการ**แทงตลอดมรรคผล**ได้ ๆ ก็ทำนยีนถวายบังคมพระตถาคตเจ้าแล้ว
ในที่เฉพาะพระพักตร์ กราบทูลว่า “พระเจ้าข้า ภิกษุที่**นั่งบนอาสนะในลำดับ**แห่งพระองค์มีชื่อว่าเป็นใคร ? ในศาสนา
ของพระองค์” ๆ พระศาสดาตรัสว่า “ภิกษุผู้ยังธรรมจักรอันเราให้เป็นไปแล้วให้**เป็นไปตาม บรรลุที่สุด**แห่งสาวกบารมี
ญาณ **แทงตลอดปัญญา** ๑๖ อย่าง **ตั้งอยู่**, ผู้นี้ชื่อว่าเป็นอัครสาวกในศาสนาของเรา” ๆ

โส เตน ปริวิตกฺเกณ **มคฺคผลปปฏิเวธ** กาทํ นาสกฺขิ ๆ ตถาคตํ ปน วนฺทิตฺวา สมฺมุখে ฐิตฺวา
อาห ภนฺเต ตุมหากํ **อนนฺตราสเน** นิสินฺโน ภิกฺขุ ตุมหากํ สาสเน โโก นาม โหตีติ ๆ มยา
ปวตฺติตํ ฆมฺมจกํ **อนุปวตฺเตนโต** สาวกปารมีญาณสฺส **โกฏิปตฺโต** โสฬส ปญฺญา ปฏิวิชฺฌิตฺวา
ฐิตฺวา มยฺหํ สาสเน อคฺคสาวโก นาม เอโสติ ๆ

ท่านได้ทำความปรารถนาว่า “พระเจ้าข้า ด้วยผลแห่งลักการะที่**ข้าพระองค์**กั้นฉัตรดอกไม้ ทำแล้วตลอด ๗ วัน
นี้ ข้าพระองค์มิได้ปรารถนา**ความเป็นท้าวสักกะหรือความเป็นพรหม**อย่างอื่น, แต่ขอข้าพระองค์ พึ่งเป็นพระอัครสาวก
ของพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคต **เหมือนพระนิสมิเถระองค์นี้**” ๆ

ภนฺเต **ยวาย** มยา สตฺตาทํ ปุပ္ผจฺจตฺตํ ฐาเวนฺเตน สกฺกาโร กโต อหํ **อิมฺสฺส** ฝเลน อญฺญํ
สกฺกตฺตํ วา **พฺรหฺมตฺตํ** วา น ปตฺถณฺมิ อนาคเต ปน อยํ นิสฺมาตฺเถโร **วिय** เอกสฺส พุทฺธสฺส
อคฺคสาวโก ภเวยฺยนฺติ ปตฺถนํ อกาลิ ๆ

พระศาสดา ทรงส่งพระอนาคตตั้งสัญญาไปพิจารณาว่า “ความปรารถนาของบุรุษผู้นี้ จักสำเร็จหรือหนอแล?” ได้ทรงเห็นว่าผ่าน ๑ อสงไขยยิ่งด้วยแสนกัลป์ไปแล้วจะสำเร็จ, ครั้นทรงเห็นแล้วจึงตรัสกะสรทตบัสว่า “ความปรารถนาของท่านนี้จักไม่เปล่าประโยชน์, ก็ในอนาคต ล่วงไป ๑ อสงไขยยิ่งด้วยแสนกัลป์ พระพุทธเจ้าพระนามว่าโคดม จักเสด็จอุบัติขึ้นในโลก,

สตุถา สมัชฌิสฺสตี นุ โข อิมสฺส ปุริสสฺส ปตฺถนาตี อนาคตํสัญญาณํ เปเสตวา โอลเกนุโต **กปฺปสฺตสฺสหฺสสาธิกํ** เอกํ อสงฺเขยฺยํ **อติกุภฺมิตฺวา** สมัชฌนฺนาวั **อทุทสฺ** ทิสฺวา สรทตบสฺสํ อาห น เต อยํ ปตฺถนา **โมฆา** ภวิสฺสตี อนาคเต ปน กปฺปสฺตสฺสหฺสสาธิกํ เอกํ อสงฺเขยฺยํ อติกุภฺมิตฺวา โคตโม นาม พุทฺโธ โลเก อุปฺปชฺชิสฺสตี,

พระมารดา ของพระองค์จักมีพระนามว่ามหามายาเทวี, พระบิดา ของพระองค์จักมีพระนามว่าสุทโธทนมหาราช, พระโอรส จักมีพระนามว่าราหุล, พระผู้อุปัฏฐาก จักมีนามว่าอานนท, พระสาวกที่ ๒ จักมีนามว่าโมคคัลลานะ, ส่วนตัวท่านจักเป็นพระอัครสาวก ของพระองค์ นามว่าธรรมเสนาบดีสารีบุตร ฯ **ครั้นทรงพยากรณ์**ดาบสอย่างนั้นแล้ว ตรัสธรรมกถา มีภิกษุสงฆ์แวดล้อมเหาะไปแล้ว ฯ

ตสฺส มาตา มหามายาเทวี นาม **ภวิสฺสตี** ปิตา สุทฺโธทโน นาม มหาราช ปุตุโต ราหุโล นาม อุปฏฺฐาโก อานนฺโท นาม พุติยสาวโก โมคคฺลลาโน นาม ตฺวํ ปนสฺส อคฺคสาวโก ธรรมเสนาบดี สารีปุตุโต นาม **ภวิสฺสตี** ฯ เอวํ ตบสฺสํ **พฺยากริตฺวา** ธรรมกถํ กเถตฺวา ภิกฺขุสงฺขปริวุโต อากาสํ ปกฺขนฺตี ฯ